ԺԳ· ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 95 ՈՒՐԲԱԹ, 24 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, 1899 4 ՐԱՄԱԶԱՆ, 1317 24 ՓԵՏՐՈՒՆԻ Լ.ՎԺԱ.Լ, 1315 5 ՅՈՒՆՎ· 1900 (Ն· Տ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆԽԻԿ

Պոլսոյ համար { Տարեկան 70 ղրշ. Վեցամսեայ 35 „

Գաւառացերոյ համար { Տարեկան 90 „ Վեցամսեայ 45 „ Եռամսեայ 23 „

Արտասահման { Տարեկան 23 Ֆր. Վեցամսեայ 12 „

Նամակ կամ ո եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել Տնօրինութեան:

ԾԱՂԻԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ

«زاغك» ارمنيجه يومى وسياسى غزته
مطبعه و اداره‌خانه‌سى
غلطه‌ده حمدى پاشا خان

Կ. ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Համտի-բաշա խան

Rédaction du Journal Arménien „DZAGHIK“ Galata, Pérchémbé-Bazar Hamdi-Pacha Han

ՎՏԱՆԳՆ Ո՞ՒՐ Է

Ի ՀԱՐԱԻ-ԱՓՐԻԿԷ

ԵՐԵՔ ԱՄԻՍ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Եւրոպական հաչուով հին տարիին վերջին օրն առիթ կուտայ բոլոր օրագրողները՝ համառօտիւ ամրողջ մէկ տարուան քաղաքական, տնտեսական, ներքին կացութիւնն եւրոպական Տէրութիւններուն, Բնական է որ ոչ միայն անոնք, օրաթերթեր, այլ եւրոպական մամուլը միանաղոյն հարաւային Ափրիկէի զործերով զբաղին՝ ան՛ա իր երեսն արդէն ցոյց տուող նոր Տարիին սեմին վրայ։ Բայսան այս անգամ ալ անակնկալ մը պիտի ընէ արդեօք եւրոպական պատմութեան մէջ, այնքարդարացուկան քարէ՛ներուն վրայ նոր ժողովուրդ մը, նոր կառավարութիւն մը ստեղծելով, ինչպէս ըրաւ 19րդ դարէն զրկէ՛ երկու տասնեակ տարիներ առաջ, Ամերիկա մը անկախ ծովերէն անդին ամէնուն այ՛ջին առջեւ։ Հիմա, դարձեալ ծովերէն անդին, նոր իմն Միացեալ Նահանգնե՛ր պիտի կազմակերպուին Պօէրական երկու անյայտ հանրապետութիւնք յանկարծ չըլլա՛յ որ Տէրութիւն մը ձեւացնին ըստ աւանդական սովորութեանց եւ սարսեն սասանեցնեն Բրիտանական գաղթային կայսրութիւնն այնքան՝ն ամէն կողմերը։ Անակնկալը պատմութեան մէջ կը պատահի, եւ պատմութեան տեմանին մէջ միայն զործ չունի այսօրուանը, վազուանը զուշակելու մեծ տազանդը Զարմանալի եղած են միշտ սա՛ դարպասի խնդերը։ Դիտենք արդէն թէ ինչպէս սկսաւ 19րդ դարը։ Միացեալ Նահանգաց կազմակերպութիւնը կարծես ճակատագրական ձգտութեամբ ֆրանսական տիրապետութեան կամ Նաբոլէոնեան չըլլանի յաղթանակներն ու ընդհանուր փոփոխութիւններուն առաջ բերաւ։ Զըլլայ թէ նոյնը պատահի նաեւ Օրանժեան եւ Բրանդենպուրգեան նոր Միացեալ Նահանգներու կազմութեանէն ետքը։ Երեւակայութիւն մակայն։ Եւրոպա ա՛յնքան մեծ փոփոխութիւն կրած է 100 երկայն տարիներէ ի վեր որ նոյն իսկ եթէ Անգլիոյ անախորժ այդ իրողութիւնը կատարուի, հինն Եւրոպա հանդարտօրէն իր տարեդարձութեանց մէջ միայն պիտի արձանագրէ զայն, եւ քանիերորդ դարն անակնկալով մը բացուած տեսնելու հաճոյքը միայն պիտի ունենայ, ինչ հաճոյք որ կրնայ երբեք նորէն չկրկնել անակնկալ մը։

Մէկ տարուան մէջ պատահած քաղաքական իրողութեանց եւ դէպքերու համառօտութիւնն առ այժմ թողուլով, մինչեւ որ մեր հաչուով նոր տարիին հոտերն առնելի մօտէն բուրին մեզ, եւ թղթաթերթն ալ . . . փութայ, այսօր մեր ընթերցողներուն կը ներկայացնենք երեք ամսուան պատերազմին համառօտ հաչուհարը, քաղելով Անգլիոյ դահլճին կեսպաչտոնական թերթէն։

«Առաջին անդամ ըլլալով Մեծն Բրիտանիա կը պատերազմի ա՛յնպիսի բանակով մը, որ կը բավկանայ արհատով զինուոր չեզող մարդերէ։ Մեր կայսրութեան տարեզրութեանց մէջ զարազուխ կը կազմէ Աւստրալիայի, Քանատացի զօրագունդերու Կամաւորներու ներկայութիւնն Ափրիկեան հողի վրայ։ Պատերազմին անմիջական արդիւնքը պիտի ըլլայ մեծ եւ ընդհանուր փոփոխութիւններ մեր գինուորական (յամագքային) գրութեան մէջ, եւ գաղթականութեան հետ մեր յարաբերութեանց մէջ։ Ա՛ս ընդհանուր զգացումը կայ թէ մեք նոր փոփոխութեանց կը կարօտինք։

«Մինչեւ հիմա պատերազմին նպաստաւոր կողմերը թշնամիին հետ եղած են։ Մինչդեռ Պօէրք գինուորագլխ կը գրաւեն տասնեակ մը Բրիտանական հողերէն, դէպ ի իրենց մայրաքաղաքները մեր յառաջխազացումը կ՛արդիլուի թէ՛ Արեւելեան եւ թէ՛ Արեւմտեան գաղութներէն ծանօթ է որ անգլիական կաղմակերպակ գունդ մը ոտք գրած չէ դեռ Օրանժի եւ Թրանսվալի Հանրապետութեանց հողին վրայ, բայց ի քանի մը Բոռէղիացի անկանոններէն Անուրանալի է թէ անակնկալ մը եւ յուսախաբութիւն մ՛է այս մեր հայրենիքին համար։ Ո՛չ ոք կ՛սպասէր թէ հետեւանքն ա՛յս պիտի ըլլար, երբ Լոնտոնի եւ Բրեդորիայի միջեւ դիւանագիտական պայքարն հետզհետէ կ՛ոգեւորուէր ամբան մէջ։

«Պլէօմֆոնթէյնի տեսակցութիւնը Բարիկուսոյ անդլիացի կուսակալ Սըր Ալֆրէտ Միլնըրի եւ Թրանսվալի նախագահ Քրիւկերի միջեւ զարնան ատեն, եւ Սըր Ալֆրէտ Միլնըրի հռչակաւոր պալտճոպուրին հրատարակութիւնն Յունիս ամսուն, արդէն երեւան հանեցին զործին դժուարութիւնները։ Բայց զարձեալ սիրելի էր յուսալ թէ պատերազմին առաջքը պիտի առնուի։ Նոյն իսկ երբ Բրիւկեր նախագահի Հոկտ. 9ի յայտնուա Վերջնագիրը մարեց խաղաղութեան ամէն հաւանականութիւն, կը յուսացուէր որ քանի մը բրիտանական յաղթութիւններով պատերազմն արագ վախճան մը պիտի ունենայ։ Այս յոյս քիչ մը ողեւորուեցաւ Դալանա բլրին եւ Լեյանսլակդի փայլուն գործերով, երբ մեր հետեւակազօրքեր քաջալար գրաւեցին պօէրական պիրքերը։ Բայց յուսախաբութիւնը չուտով հասաւ։ Նաթալի մէջ մեր ղինուորք թուով անհատասար էին իրենց առջեւ գտնուած գործին, եւ ետ մղուելան պէտք է Լէտիսմիթ, ուր Սըր Ճորճ Հուայթ պատեալ պաշարեալ է Հոկտ. վերջին օրերէն ի վեր։ Այս պաշարման հետեւանքն եղաւ պատերազմի ակզնաւորութեան յատակաձեւին փոփոխութիւնը, եւ առաջին զօրաբանակին դէպ ի Նագալ քաշուիլը։ Սըր Ըլուվըդ Գուլըր չյաջողեցաւ արդարացնել ապրին կողմէն իրեն վրայ դրուած յոյսը, եւ չկրցաւ վերջապէս Դուկկլա գետէն անցնիլ Դեկտ. 15ին կորնցուցած 10 ինդանօթի, մէ՛ծ կորուստ ա՛յնպիսի պատերազմի մը մէջ՝ ուր ամէնէն կարեւոր զործը ինդանօթները պիտի տեսնեն։ Զօր. Կլէդէր Բարկուսոյ հիւսիսային զաւառներուն մէջ հաղիւ կրնայ զսպել տպստամբ Հոլանտացիները, իսկ Լորտ Միթուէն Մօտորըի գետեզերքը պրէթ անզործ կ՛սպասէ, ինք իր կարգին պաշարուելով պօէրական խրամներէն։

«Զինուորական մեծամեծ պատրաստութիւնք Լորտ Բոպէրտի եւ Լորտ Ռիչնէրի պիտի տան թուական տեսակին առաւելութիւն մը Թրանսվալեան եւ Օրանժեան զօրախումբերուն վրայ։ Կ՛զգացուի թէ յաջողութիւնն ապահովակ է, թէեւ այլ եւս չենք կրնար ժամն կամ դիւրին նկատել մեր զառն փորձերէն ետքը։ Հակկայնք որ յամառ թշնամիի մը հետ է մեր կռիւ, ա՛յնպիսի պարագաներու մէջ որք մեծապէս նպաստաւոր են թեթեւաչարժ անկանոն զօրաց համար։ Ուրիշ Պետութեանց փորձառութիւնները սէ՛ք է սոսրեցնեն մեզ թէ կանոնաւոր զօրաց համար ո՛րչափ դժուար է այս տեսակ ազգային ընդդիմութիւն մը ընկճելու գործը։ Ամերիկացիք Փիլիպպեանց մէջ ա՛նա երկրորդ տարին է՝ որ կը քաշորեն պատերազմի չըլլան մը, եւ Արքիպելագոսին մէջ վախճան եւ հինգ հազար զինուոր ունենալով հանդերձ՝ դեռ չատ հեռու են նուաճելէ թշնամի մը զոր կարելի չէ Պօէրներուն հետ բաղդատել զինուորական միջոցներուն կամ յարմարութեան տեսակէտով։

«Բայց վերջ ի վերջոյ Պօէրք չեն կըրնար իրենց օձիքն ազատել մեր ձեռքէն։ Սակայն խնդիրը կը փոխուի իրաւունէ, եթէ Եւրոպայի Մեծ Տէրութիւններէն դաշնակից դանեն իրենց, ինչպէս Ամերիկացիք՝ Անկախութեան Պատերազմին ատեն։

«Բայց ասիկա հաւանական չէ։ Որքան որ օտար մամուլը չատ դէշ լեզու կը գործածէ մեզ դէմ, հասկցուած է որ ոեւէ կառավարութիւն մտադիր չէ կռուիլ Մեծն Բրիտանիոյ հետ ի նպաստ մեր հակառակորդ Պօէրական Հանրապետութեանց։

«Եթէ միջազգային խնդիր մը ծագելու վախը կայ, ա՛յն ալ Տէլկոա Ծովածոցին խնդիրն է, եթէ Բորդուկալ մերժէ կատարել իր պարտաւորութիւնները իրեւ չէզոք պետութիւն, եւ պատերազմիկներէն մէկուն կողմը բռնէ, թոյլատրելով որ զէնք եւ ռազմամթերք փոխադրուին ի Թրանսվալ»

ԳԻՏԱԿԱՆ

ՓԻԼԻՍՈՓԱՅԱԿԱՆ ՔԱՐ

Ոակին, կ՛ըսէ Կէօթէ, կարողութիւն կուտայ. առանց առողջութեան վայելք բնաւ չկայ, եւ երկար կեանք մը անմահութեան տեղը կը գրաւէ։

Մարդկային երանութեան այն երրեակ դերագոյն պայմանները ձեռք ձգելու համար, եղական գաղափար մը արմատացած էր Միջին Դարու ամէնէն գիտական, ամէնէն փորձառու մարդոց մտքին մէջ. ըստ իրենց, երկիրս իր ծոցին մէջ խորհրդաւոր բան մը,—փիլիսոփայական քարը—գաղտնի կը պահէ՝ որուն գիւտը պէտք էր գոհացում տալ մահկանացուներու ամէն մէկ բաղձանքին, հայթայթելով՝ ոսկին, առողջութիւնը եւ երկար կեանք մը։

Դարերու երկար շարքի մը միջոցին, բոլոր գիտուններուն ու տարրպէտներուն անխոնջ եւ յարատեւ աշխատութիւններն իրենց միակ նպատակ ունէին՝ գտնել փիլիսոփայական քարը, որ անտրժէք ո՛ւ է մնացող պիտի կրնար ոսկիի փոխել. աւելի ուշ, նոյն այդ ոսկին իբր դէղ—իր կատարելութեան զէնիթը հասած—գործածուելով՝ պիտի բժշկէր անդամալուծութիւնը, հիւծախտը, ժանտախտը, եւ վերջապէս անբուժելի նկատուած ամէն տեսակ հիւանդութիւնները. փափաքողը 120 տարեկան մէջ երիտասարդ պիտի ըլլար, վասն զի երկար, չո՛ւ երկար կեանք մըն ալ պիտի պարգեւէր սակաւակեաց դժբախտ մարդկութեան։

Սրարներու չնորհիւ Եգիպտոսէն տարածուեցաւ այն գաղափարը թէ փիլիսոփայական քարը միջոցն էր հասարակ մետաղներն ոսկիի փոխարկելու։ Շատ հանճարեղ, սոյն գաղափարը պտուղն էր կարդ մը քուրմերու աշխատութեանց, որոնք մեհեաններու մէջ իբր կրօնի խորհուրդ կ՛աւանդէին զայն։ Փիլիսոփայական քարին հետազօտութիւնովը, արաբական դպրոցները, Խաչակիրներու ժամանակ, դիտական առաջին զարկը տուին արեւմտեան Եւրոպայի, ու այսպէս հին մտացոյց դիտութեան ծանօթութիւնները Բօռտոյի, Սէվիլլի եւ ուրիշ համալսանական քաղաքներու պէս իսկոյն գիտական նոր կեդրոններ դարձան Բարիզ, Բատուա եւլին. ու Արաբ գիտուններու վարդապետութիւնները ասանդապահն ու տարածողն եղաւ քրիստոնեայ աշխարհը։

Արդարեւ, Կէօթէ [*] զրածներն սքան չելապէս կը պարզեն իր եւ նախորդ ժամանակներու մէջ զոյութիւն ունեցող գիտական ծանօթութիւններու զանազանութիւնը։ Հայ Կէօթէ, մետաղներ առաջ բերելուն եւ զանոնք փիլիսոփայական քարի փոխարկելու միջոցները չէին պակսեր. ուստի վատահ չեչտով մը կը գոչէր. «ինծի բերէ՛ք վեց բորտաները [արծաթ, մանրիկ, պղինձ, երկաթ, կապար եւ անագ], որպէս զի բժշկեմ զանոնք!» Սոյն հասարակ մետաղները հիւանդ ոսկիներ նկատուած էին, մինչ ոսկին՝ մետաղներու ազնուագոյնը, թանկագինը եւ կատարեալը. ոսկին առողջ մարդը կը ներկայացնէր։

Ալքիմիագէտները կ՛ենթադրէին թէ մետաղներուն մէջ անդիկ կոչուած գոյացութիւն մը կը գտնուէր, որ մետաղականութեան յատկանիշը կը հաղորդէր աննոյց. եւ զայն պատրաստելու համար կը գործածէին անդիկ, պղինձ կապար եւլին։ Երբ, օրինակի համար, անդիկն առնուէր՝ կարդ մը տարրագիտական գործողութիւններ կատարելով՝ պէտք էր մերկացնել զայն իր ծորականութենէն, այն տեսակ մը չուրէն՝ որ արգելք կ՛ըլլար կատարեալ թեան հասնելուն, նոյնպէս եւ ծնդակաթենէն, որ օդային տարրի մը արդիւնք էր, եւ վերջապէս հողային նիւթէ մըն ալ։ Անդիկն իր սեպհական յատկութիւնները կը կորնցնէր այս կերպով ու կը վերածուէր իր նախնական նիւթին, զոր կ՛անուանէին «իմաստունները անդիկ»։ Այս վերջինը ծծումբով ու զարիկով [*] ներկրկնէին վերջ, մէյ մըն ալ կը տեսնէին որ հիւանդ մետաղը բաժնուած է,—ոսկիի, «փիլիսոփայական քարի» փոխուած է. ինչ ալ իր մասին՝ ուրիշ հասարակ մետաղներ աղնուացնելու, զանոնք փիլիսոփայական քարի փոխարկելու հրաշալի հանդամանքը սասանալով!!։

Կարդ մը ալքիմիագէտներու կարծիքովն ալ՝ փիլիսոփայական քարը պատրաստելու համար առաջին անգամ պէտք էր նախնական նիւթը —կուսական հողը —որ թէեւ ամէն տեղ տարածուած, բայց միայն հետամուտ եղողներու ծանօթ պայմաններուն տակ կարելի էր գտնել զայն։ «Երբ կուսական հողը կայ, կ՛ըսէ Հոլանտուս, փիլիսոփայական քարին պատրաստութիւնը կնոջ գործ մը, տղու խաղ մըն է։ Փիլիսոփան materia cruda կամ remota են խմաստուններուն անդիկը կը հանէ . . . Այս անդիկին վրայ փիլիսոփայական ոսկի (քլորուկ ոսկիի կամ ծծումբ եւն.) կ՛աւելցնեն եւ խառնուրդը ժամանակ մը կը Թողուն հաւկթաձեւ փուռի մը մէջ։ Այն ատեն սեւ մարմին մը՝ ագռաւի գլուխը կը առանան. պահ մը կրակին վրայ դըրուելէն ետքը կը վերածուի ճերմակ մարմնի մը, որ սպիտակ կարապն է։ Երբ կըրակը սաստիկ եւ տեւական ըլլայ, նիւթը՝ դեղին եւ վերջը կարմրափայլ կ՛ըլլայ. այս ատեն մեծ դործը կատարուած է։ [* *]

(Շարունակելի)

Դպրեվանք Մ. Յ. ՃԷԶՃԻՐԼԵԱՆ

ԻՋՄԻՐԵԱՆ ԳՐՈՆԻԿ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԾԱՂԻԿ»Ի)

Գեհամտելի ծառայութիւն մը։ — Ազգ. պարտուց բարձման խնդիրը։—Ուսուցիչներուն ամսականի խնդիրը։—Ազգ. արհեստանոցը։

Իզմիրի վաճառականներէն Դասպարեան Տիգրան էֆ. փափաք յայտնած էր՝ իր անձնական քսակէն նորոգել գէղին դէպի եկեղեցին տանող զառիվեր ճանապարհը եւ Թաղ. Մորհուրդին կը խոստանայ 50 Օսմ. ոսկի նուիրել այդ նպատակաւ։ Վիճակիս Առաջն. Տէր Մկրտիչեան Սրբազան զիւղին Ս. Կարապետ Եկեղեցւոյ ծխական առիթիս Ս. Պատարագ մատուցած տանն իր քարոզին մէջ ի մէջ այլոց կը յիշէ նաեւ բարերարը։

Ամբողջ Բարաթչի եւ Իզմիրի մէջ արձագանգ գտնելով այս լուրը, Ազգ. Թերթերուն մէջ կ՛անցնի։

Դասպարեան էֆ. այնքան մեծ գործ մը ըրած պիտի չըլլար եթէ 50 ոսկին նուիրէր Դպրոցին կամ եկեղեցւոյն։

Սակայն սանդուղը որ աւարտած է կայ եւ պիտի մնայ միշտ. ա՛յ ոք կրնայ զողնալ զայն արծաթեայ անօթներու պէս, նոյն իսկ այն վարպետ գողն որ ճարպիկութեամբ կրցած էր երեսին գողնալ 80 ոսկւոյ արժողութեամբ Ս. Անօթները։

Ուրեմն կը շնորհաւորենք մենք եւս Տիգրան Դասպարեան էֆէնտին, այդպիսի անմոռանալի յիշատակ մը Թողած ըլլալուն համար։

Վերջերս ի լրոյ կ՛իմանանք թէ Դասպարեան էֆ. չուզեր եղեր յարգել իր խոստումը, այսինքն 50 ոսկիէն միայն 35 ոսկի վճարեր է, եւ մնացեալ 15 ոսկին չպիտի վճարէ եղեր։ Այս լուրին մեր հաւատալը չի գար, վասնզի Դասպարեան էֆ.ն մենք չատ մօտէն ճանչցողներէն ենք, եւ չենք յուսար որ 15 ոսկիի համար առարկութիւն ընէ։ Այս տողերը վերապահութեամբ հրատարակելէ յետոյ կ՛ուզենք ապասել արդիւնքին։

** Պոլսոյ Հայ օրաթերթի մը մէջ Իզմիրէն թղթակցութիւն մը կար որով կը յայտներ թէ՝ տեղւոյս Ազգային վիճակին համար Ս. ռաչնորդարանի գործերուն վրայ գոհացուցիչ տեղեկութիւն չի կայ։ Մենք արդէն մեր անդրանիկ թղթակցութեան մէջ ազգային պարտքերու խնդրոյն վրայ խօսելով մեր կարծիքը յայտնած ենք, եւ աւելի ծանրացած էինք այդ հռչակաւոր պարտքին քանակութիւնը ցոյց տուող հաչուեկշռի մը բացակայութեան մասին, որուն համար Դասպարեան ժողովէ ողբացեալ Ամենապետը, արդէն մէկէ աւելի անդամներ չեչտած էր այդ կէտը, եւ Քաղաքական եւ Տնտեսական ժողովներու պարտաղնցութիւնը պախարակած էր։ Սակայն անոնք իրենց դիտցածէն մազի չափ չեղած չունին, քանի որ ցարդ պատրաստած չէ այդ հաչուեկշիռը։

Սակայն Իզմիրցին արդար իրաւունքն է պահանջել թէ ի՞նչ պարտք կայ, քանի որ նոյն պարտքը ինք պիտի հատուցանէ։ Քանի քանի անդամ գրուեցաւ թէ այդ պարտքը ցոյց տուող հաչուեկշռի մը պէտքը չոյժ զգալի է։ Եթէ քանի մը հարուստներ մէկ քանի հարիւր ոսկիներ փոխ տալու համար ատորաղրեցին, այդ չի նչանակեր թէ պարտքը սրբուեցաւ, էանպին ալ անչուչտ պիտի փափաքի մասնակցիլ հանդանակութեան՝ իր կարողութեան չափով, միայն թէ ամենէն կարեւորը մեր վերոյիչած հաչուեկշիռն է։

** Ազգ. վարժարաններուն ուսուցչական մարմինը անցեալ հոկտեմբերէն սկսեալ իր ամսականները առած չունի։ Հարցնող, փնտռող չ՛կայ թէ դասատուներն ալ մարդ են, ինչո՞վ կապրին։ Գալով Ուսումնական Մորհուրդին, Մեծ. անդամներն ամէն անգամ որ կ՛այցելեն վարժարանները, կը խրախուսեն դասատուները եւ իրենց գոհունակութիւնը կը յայտնեն Ուսուցչաց։ Սակայն ասանց խրախոյսն ալ, գոհունակութիւնն ալ ամէն ամիս իրենց ամսականն է, զոր երբ չ՛ստանան, ինչ սրտով ու եռանդով պիտի ուսուցանեն։ Ինչ արդիւնք կ՛սպասէք ակամայ պաչտօնավարութենէ։

Հոկտեմբերէն մինչեւ այսօր 3 ամիս ըսել է. Ազգ. վարչութիւնն իր անհոգութենէն սթափած չունի, հասկնալու համար թէ դասատուները 3 ամիս առանց ստակի ինչպէս կ՛ապրին։ Անչուչտ խեղճերուն պարտքը մինչեւ կոկորդնին հասած է։ Վերջը ո՞ւր պիտի երթայ։

* * *

Բիչ մնաց որ մոռնայի։ Ինչ եղաւ սա

ՊՈՇՈՅԱՏՈՒ

ՁԵՌ ՎԻՒՎՅՓՈՒ-ՎՈՅՈՇ

ՊՈՇՈՅԱՏՈՒ

ԳՈՒՄԱՇՈՒՈՏՅՈ

Թվրնվ ԺՕՓՈ

Ա-ՓՆՅ ՊՈՒՎՒՀՅՆ

Եմնֆ.Ե տոիուտղոՍ դշանղոսդ վինոջքան վյոտլբ-ուհոդու պոտչմա պոլբհոյքվգն պյմիաա մի իանոմգի մոտաղոտչոյ առՀ-ու պյոմոչմՀ մի ոչ-ս 10օ դՏոլմնվա վճոչոմնա պոտչոյնՀՏ, սՏյրմՀՀ դպմի Տ գ-ասա Կուս պոլբհոյքվգն-ոմ մի պյո պՏմոչոմնա Ճե ոչ յրմ ես ոչյմվոտ պՏոլբհոյքվգն նեռ Եռմնֆ.Ե տոիուտղոՍ դշանղոսդ վինոջքան պոտչոյնՀՏ, սՏյրմՀՀ դպմի Տ գ-ասա Կուս պոլբհոյքվգն-ոմ մի պյո պՏմոչոմնա Ճե ոչ յրմ ես ոչյմվոտ պՏոլբհոյքվգն նեռ

Ե ոչ Ե ոչ ոչ ոչ

ԳԱԻԱՌՆԵՐԷՆ. — Սելանիկի հոգեւոր հովիւ Տ. Արսէն քհնյ. Խաչոյեան կը գրէ մեզ.—Պատ. օրաթերթիդ 61րդ թուոյն գաւառական լուրերու մէջ կարդացինք Սելանիկի մասին գրուած տողերը, նաեւ թիւ 73 թերթիդ «Հայ Մամուլին չուրջը» խորագրին տակ Սզդ. Հիւանդանոցին հիւրասիրուած Արժ. Տ. Մաթէոս քահանայ Ներկարարեանի գիտողութիւրը։

Սելանիկի Սզդ. Մասրան բացումէն ի վեր քանի մը եկեղեցականներ յաճախապահ պաշտօն վարած են հոս, անշուշտ իւրաքանչիւրն ըստ կարգին ալհասուած է անշուշտ Հայ գաղթականութեան վիճակը զարգացնելու համար։ Սակայն նկատելի պարագայ մը կայ որ միշտ անտես առնուած է։

Իրր երախտագիտական պարտք պէտք չէ մոռնալ այն մեծամեծ ծառայութիւնները ու բարիքներ զոր մատուցած է անդին միջոցին ժողովուրդը, նախաձեռնութեամբ Գրիգոր էֆ. Բաչալեանի։ Այս վերջինին ձեռնամուխ եղաւ միայն նախ 1890 ին Սզդ. կեդրոնական որոշմանը թիւնն ալ արտասուաբ առանց ո՛ եւ է դրամական պարտք մը իսկ թողու, որու արձանագրութիւնը կենդանի ապացոյց մըն է ու պահ կը մնայ Սզդ. Մասրան Խորհրդարանի արկղը։ Նաեւ յաջորդ տարի յիշեալ էֆ.ին ջանքով գնուեցաւ կառուցանելի եկեղեցւոյ յատկացեալ դեակին, որուն 180 ոսկւոյ կանխավճարէն զատ 200 ոսկւոյ դրամ մը ալ կը պարտէր տեղւոյ գաղթականութիւնն՝ այդ պատկանեալ հողին յատկացնելու։ Շնորհիւ Բաչալեան էֆ.ի եւ հանգուցեալ Տիկին Գալագեանի (մայր հանգուցեալ Յակոբ Բաչալի) բարեյաջող նախընթերվը գոցուած է։

Արժ. Տ. Մաթէոս քհնյ. Ներկարարեանի պաշտօնավարութեան միջոցին, որ կ'սկսի 1895 Յունւարին, արդէն այդ հաստատութիւնները կային եւ իր միջոցին կառուցանելի եկեղեցւոյ չուրջն որմապատկուած է կրկին տեղւոյն աղդայիններու նուիրատուութեամբ. նմանապէս այդ միջոցին գերեզմանատան մէջ պատուանդի յատկացուած տնտեսկ մը կը կառուցուի նախաձեռնութեամբ Տիկին Սաթենիկ Բոյ Զրբեանի որ նաեւ, կ'սկսի հանգանակութեան եւ դոյդն գումարէ մը հաւաքելէ վերջ՝ Բաչալեան էֆ.ան ալ դրամ կը տանէ, եւ անա ատենք են մեր Սզդ.գործակալ հաստատութիւններն որոնք մերթ ընդ մերթ լրատիրներու մէջ չգացուցիչ կերպով կը յիշեցնեն իրր այս կամ այն պաշտօնէի վերադարձով յաջողման պակըր։

Ուրեմն ինչ հարկ թէր ու դէմ յերիւրուած լուրերով խաղալ ընթերցող հասարակութեան մտքերը եւ ինչ հարկ իրար անցնելով լրագիրներու միջոցաւ պայքարի տեղ տալ, մինչ այն տողերէն կը յայտնուի Սելանիկի Սզդ.հաստատութեանց հրապարակն թիւն որուն տարի կ'ընծայէ միշտ Հայր Ներկարարեանի գիւրազգածութիւնը։

ՀԱՒ ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐԷՆ.— Հռոմէական Հայոց Պատրիարքարանն այս միջոցիս նոր գործունէութիւն մը ցոյց կուտայ, առաջնորդական նոր ընարութիւններ կատարելով։ Կը լսենք թէ այս օրերս Իչմէ (Նիկոմիդիոյ գաւառ) սիրոյ գրկավ եղեր Յովսէփ վրդ. Ակլեանի, անշուշտ կրօն. Ազահ մ'ընտրելու համար։

— Օրթագեղի Հայ-Հռոմէականներն հանդարտով մը գիմած են Սազըզ-Ագաճի Պատրիարքարանին, խնդրելով որ ծայրագունեցիան ատենան տուի իրենց միաժուորին Հայր Բարսեղ Զատեանին։

—Մուչէ տրուած լուրի մը նայելով, տեղւոյն Հայ-Հռոմէական առաջնորդ Ձերնասեան Ներսէս եպիսկ. պատրաստութիւն կը տեսնէ եղեր Վան ուղեւորելու (Ինչ բնելու համար, արդեօք տեղւոյն առաջնորդին բացակայութեան երեսէն կղերին մէջ ծագած անհամաձայնութիւնը կարգադրելո՞ւ համար)։

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿ ատեն Շր. առաւօտ կը հրատարակուի, պարունակելով գրական, գիտական, պատմական, ազգային եւ քաղաքական խնամուած յօդուածներ եւ պատմական տեսութիւններ։

Կեդրոնատեղին է Ծաղիկի խմբագրատունն։—Գինն է 40 փարա։ Ա. թիւն արդէն հրատարակուած է «Ծաղիկի տպարանը, եւ Բ. թիւը կը հրատարակուի վաղը։

«ԾԱՂԻԿ»Ի ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԻՄ

Պիղա, Թ. Ի. էֆ.—Բաժանորդ արձանագրեցիք 9 Հրոց թիւէն։

Սելանիկ, Ց. էֆ. Ա.—Առացանք Ձեր բաժնեդինը։

ՏՈՒՔ ՆՐ ՏԱՂ ԱՒԱՐԵՍՆ

Տեղափոխած է իր բնակարանը Բերա, Իսմայ փողոց թիւ 5։ Հիւանդ կ'ընդունի Բչ. Դչ. Ուրբ. օրերը կէս օրէ վերջ եւ կիր. օրերը մինչեւ կէս օր։ 10—15

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.—Ուրբայի Բ. ատեանն որուհետեւ Պաղտատի Բ. չրջանակի թաղապետութեան անօրէն Րէպուիւն Զատէ Ասմէտ պէյի Սանիկի ատեանն որուհետեւ Նկրքին գործոց նախարարութեան Թղթակցութեան Տիւանի Նազրի պէյին։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Բ. Մէճլիսէ պատուանչան որուհետեւ Նիկոէի կառավարչ Պէքքր Բեամի էֆ.ին Բ. Օսմանիէ Քոռվայի Տէֆթէրտար Միւհասիպ պէյին։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Սեւ-Լերան կառավարութիւնը Տանիէօ պատուանչանին Բ. ատեանը տուաւ Մեծ-Եպարքոսութեան Թարգման Խայրէտտին պէյին կայս. Իրատէ մը արտօնեց անոր գործածութիւնը։

—Սերպ կառավարութիւնը Ս. Փրկիչ պատուանչանին Ա. ատեանը տուաւ Բավլաքի բաչային կայս. իրատէ մը արտօնեց անոր գործածութիւնը։

Հէրէքէի Ցանճապալիի եւ Ֆէսճանէի կայս. գործարանները, վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, իրենց արտադրութիւնները զանազան նմոյշներ պիտի ղրկեն այն ձարտարարուեստական ցուցահանդէսին, զոր Ռուսիոյ կայսրուհին կազմակերպած է Բուգերսպուրկի մէջ։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ ՄԱՌՈՍՏԱՆ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Սելանիկի ներքին ապրանաց մաքսատան մէջ պատահած գողութեան վրայ նախորդ քննութիւնք հաստատած են թէ զանազան արտերքներու յանբոպատղրկուած ըլլալուն նկատմամբ, մաքսատան պաշտօնէից կողմէ ցոյց տրուած արձանագրութիւնք կեղծ են եղեր։ Հետեւապէս այս մասին նոր եւ խիստ քննութիւն մը պիտի բացուի, բոլոր յանցաւորներն երեսան հանելու համար, վասն զի գործին մէջ թէ' գողութիւն կայ եւ թէ' խարդախութիւն։

ՊԼՈՒՒԹԻ մէջ ի գործ դրուած թէմպէքիի մաքսանենգութեան առջքն առնելու համար, ձեռնհաս պաշտօնատուները զանազան անօրինութիւններ ձեռք առած էր։

ԿՆՈՒՆ ԻՒՂԵՐ. — Զէթի վաճառական Բոպուճանիի անուամբ 50 տակառ զէթ հասած էր մաքսատունը, ուր բժշկական քննութիւն մը հաստատեց թէ այդ զէթ խառնուած էր բանջակի իւղով։ Հետեւապէս մաքսային իշխանութիւնք անդրկով նկրկեցին այդ իւղն եւ այնպէս յանձնեցին իր տիրոջ։ Իգատ իրատիւ կը հարցնէ թէ Բոպուճանիի եւ նմաններուն պէս անխիղճ անձինք այդ նկրկուած խառնուրդ զէթն ալ ծախելու հնարքը չէին գտած. չատ ատեն պետք կը ծախեն եղեր զէթ վաճառողներուն, եւ ասոնք ալ մաս առ մաս խառնելով զէթի հետ, ժողովուրդին կը ծախեն։ Առողջութեան վնասակար եւ խառնուրդ զէթեր կը գտնուին գրեթէ ամէն նպարավաճառի քով։ Հետեւապէս, ուրէք լաւ է իսկիւ արդիլել այդ կերդ ու խարդախ զէթերուն մուտքը քան թէ նկրկելով արտօնել սոնոց նկրածութիւնը։

ՊՆԵՒՄԱԿԱՆ դեռապատ էրբէմպոզդ կոմպանեսայ արձակուրդով երկիւ մայրաքաղաքէն մեկնեցաւ ի Պրիւսէլ։

ԼՐԱԳՐԱԿԱՆ ԴՐՈՇՄ.— Յայտնի է թէ Աւստրիական կառավարութիւնն 1900 տարւոյ սկիզբէն ի վեր, ջնջուց լրագրական գրոչմի տուրքը, որով նկրքեւ կը հեծէր աւստրիական մամուլը։ Օսմ. մամլոյ վրայ ծանրացող գրոչմի տուրքն եւս բառնալու խնդիրն ակզբան ընդունուած է արդէն, եւ հիմակ Հանրային Պարտուց Վարչութիւնն եւ Նլմտական նախարարութիւնը կը բանակցին այս մասին, լրագրական գրոչմին բերած հասոյթին տեղ նոր հասոյթ մը գտնելու համար։

ԲԵՂՄՆԱԻՈՐ ԹՐԲՈՒՀԻ ՄԸ.—Պիրէֆիքի մէջ Զօլագ անուն թուրքի մը կինը երեք զաւակ մէկէն ծներ է, երկուքը մանչ եւ մէկն աղջիկ։

ՇԻՐԲԷԹԻ ՏՈՄՍԱԿՍՎԱՀԱՆՆԵՐԸ.— Սէրվէթ կը ծանուցանէ թէ Շիրբէթին Խայրիէի Սկիւտարի նաւամատոյցին առմոակսվաճառները Հրեայէ մը գնած էին մեծաքանակ սրբուած դրամներ, զորս ճանչորդներուն կը քչէին։ Այս մասին կատարուած քննութիւն մը հաստատած է իրողութիւնը։ Խիստ միջոցներ ձեռք առնուեր են նոյն առմսակավաճառներուն դէմ։ Սա՛ հրաւներն ալ մինչեւ ո՛ր տեղերը կը մտնեն իրենց համար չան մը հանելու, ամէն անգամուն ալ ի վնաս ժողովրդեան։ Շահատէտ հրեան ալ վերջ մեռալու չէ առաջ կամաճառներուն տրուած պատիժն։

ԲՐԻՎԱՋԱՅԻ մատրապոլին պաշտօնը վաւերացնող կայս. Ֆէրմանն յանձնուեցաւ Ցունաց Պատրիարքարանին։

ԱՑՏՂԻՆ երկրաշարժին Նպաստից Յանձնաժողովը դարձեալ 1000 ոսկի ղրկեց կուսակալ Բեամիլ բաչային։

ՔԱՐԱՆԴԻՆԱՑԻ անօրինութիւնք ջնջուած ըլլալով, Բլազոմէնի մաքրանոցին մէջ առժամապէս հաստատուած հեռագրական գրասենեակը վակուեցաւ։

ԽԱՀՈՒԼԻՆ գինը 2 Ֆր.ի բարձրացաւ Եւրոպոյ մէջ։

ԿՐՕՆԱՓՈՒՈՒԹԻՒՆ.—Պիրէֆքի գաւառակին մէջ, չորս հայեր՝ Աբրահամ, գուլումէն Գէորգ, Անտոն եւ Գէորգ՝ իսլամական կրօնքն ընդուներ են, կ'ըսէ Սէրվէթ։

ԹՐԱՄՈՒԱՅԻ ընկերութիւնը Սվազի մէջ 40 ձի գներ է Չերքէզներէն։ Այս անասուններէն չատ կորովի են, թէեւ մանճառ ձիերուն չափ խոշոր չեն։ Ասոնք աւելի կրնան դիմանալ քան ցարդ մանճառանի մէջ գանուած խոշոր ձիերը։ Թրամուէյի ընկերութիւնն ալ եկ տնօրինութիւն մ'ըրած է առաջնութիւն տալով քնիկ ձիերուն, սակայն եթէ անոնք ալ անխղճաբար եւ չարաչար գործածէ, ինչպէս կ'ընէ հիմա, իր ախոռները հիւանդանոց մը կը դարձնէ, եւ այն ատեն հարկ կ'ըլլայ յանձնաժողովներ կազմել, որ հիւանդ ձիերը ապահնելու միջոցներ խորհին։ Միւս կողմէ, լոկ ձիերը նորոգելն ալ օգուտ չըներ, սայլարկներն ալ նորոգել պէտք է, որոնց վրայ մարդիկ անգամ կազալու դատապարտուած են։

ԳԵՏՆԱՇԱՐԻ.—Այտընի նահանգին Պալըգէսր գաւառակին մէջ Դչ. է Դչ. լուսնալու գիշերը, երկրաշարժի նոր ցնցումներ ղգացուած են։

ԴԱՏԱԳԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.—Պոլսոյ եղեռնագործ Ատեանը նախընթաց օր 5 տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտց Պէքիր եւ Օսման անուն երկու Թուրքեր, եւ Մէվլիւէ անուն Թուրքուհի մը, որք Գասըմ-Բաչայի մէջ չարաչար վիրաւորած էին Ապտուլլահ անուն անձ մը, որ ապա իր առած վէրքերուն հետեւանօք մեռած էր։

ԹՂԹԱՏԱՆ ՄԻՋ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ. — Իրողութիւնն Աթէնքի մէջ պատահած է։ Տեղւոյն նամակատունէն ղողուեր են 300 նամակ, որոցմէ 90 հատը Թուրքիայէ, Պուլկարիայէ եւ Ռումանիայէ ղրկուած են եղեր։ Արդեօք որքան արժէքաւոր թուղթեր կային այդ նամակներուն մէջ։

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՑ ԲԱՐԱՔԸ. — Թուրքերէն թերթերը կը ծանուցանեն թէ ձեռնարկու մը 90 տարուան համար մինաչեւ նորէ խնդրած է Նիկոմիդիոյ առջեւ քարափ մը չինելու, որ մաքսատունէն մինչեւ պիտի յանգի մինչեւ այն կէտն, ուր ձկնարան մը (Տալիան) կը գտնուի։

ՅՈՒՐՏԻՆ ՄԵՌԱՒ. — Տարտանէլի չրջակայքը երկու ամսրդներու դիակներ գտնուած են, ցուրտէն սառած։ Անոնցմէ մին Յոյն նպարավաճառ մ'էր։ Դայլերը յօշոտած էին դժբաղդ ուղեւորներուն անդամները։

ԲԵՐԱՑԻ ՈՃԻՐԸ.— Բերայի ոստիկանութիւնը դեռ չէ յաջողած ձերբակալել այն անձանօթ չարագործն, որ Բերայի Ա. Նատոլ փողոցին անկիւնը զարկաւ սպանեց Մ. Էղիէն Զիկալիոգլին Սպանելոյն եղբայրն հարցաքննուելով չէ ուզած պատասխանել, այլ չատացած է ըսելով թէ ինք ոչ մէկուն վրայ կասկած ունի։ Ոճիրը գործուած է սպանելոյն ազգականներէն Բարալիտան տան առջեւ։ Այդ փողոցին մէջ կը գանուին երեք ածխավաճառներ, որք սակայն չեն տեսեր ոճրին հեղինակին, թէեւ հաստատուած է թէ սպանելոյն վերայ յարձակողներն երեք հոգի էին։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալած է այդ ածխավաճառները։ Սպանեալն Օսմ. հպատակ էր, եւ 50 տարեկան։ Գործով չէր ղբաղեր, այլ իր հասոյթներովկ'ապրէր իր եղբօր հետ մէկ տան մէջ կը ընակէր։ Դեռ յայտնի չէ թէ այս ոճրին չարժառիթը գողութիւն է եղէ ոչ վրէժխնդրութիւն, թէեւ ստոյգ է թէ ժամացոյցն ու դրամապանակն անյայտ եղած են։

ՖԻԼԻՊԷ կը ծանուցուի թէ Հասքէօյի մէջ քանի մը օրէ ի վեր գողերու ընկերակցութիւն մը կազմուեր է, որ սպառնական նամակներով դրամ կը չորթէ տեղւոյն վաճառականներէն։ Ոստիկանութիւնը վերջերս խորամանկութիւն մը փորձեր է գողերը ծուղակը ձգելու համար, բայց այս վերջինք, աւելի սրամիտ, յաջողեր են ծուղակին կերը կորզել, որ խոշոր գումարէ մը կը բաղկանար։

ԻԶՄԻՐԻ կը գրեն մեզ թէ դարբիններու չուկային մէջ հրդեհ ծագելով, 3 մթերանոց հրոյ ճարակ եղեր են։

—Իզմիրի չղթայական ընկերութեան չոգենաւերէն մին, Տիքիլի, Սամոսէ մեկնած էր Իզմիր երթալու համար, երբ ճամբան թանձր մշուշին պատճառաւ ցամաքին կաւակ, սակայն Իզմիրէ ղրկուած արագ օգնութիւնք աղատեցին չղթենաւը։

ԴՈՂԵՐՆ անցեալ գիշեր փորձեցին մանել Արսէն էֆ. Մոսճեանի տունը. Սկիւտար Պազլար-Պաշի Սակայն բարեբախտաբար տանուտէրն խնամալով, դողերն ի փախուստ դարձան։

ՐՄԲԻԾ ԴԱՐԱ-Ա.ՀՄԻՏ.—Ըմբիչ Գարա Ահմէտ, որ Բարիզի մէջ իր Օսմ. ուժը կը փորձէ օտարազգի ըմբիչներու դէմ, վերջին օրերս վիրաւորուեր է իր ախոյեանին Մ. Բոնսի կողմէ։ Տոքթ. Միւլլէր, որ կը խնամէ վիրաւոր ըմբիչը, յայտարարեր է թէ անոր վէրքը կարծուածէն աւելի ծանր է, եւ հետեւապէս ըմբչամարտը չպիտի կրնայ վերսկսիլ։

«ԼԻԲԻԱՊԼ»
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՆԻ Ս.ՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.

«Լիբիթապլ»ին ի գործ դրած ապահովագրութեան բաղմաթիւ ձեռնարկութեանց մէջ ապահովաբար ամենէն չահեկանները կ'երեւնայ «ժամանակաւոր տարեվճարով» (á primes temporaires) ապահովագրութիւնը, որ ամբողջ կեանքի ապահովագրութեան եւ խառն ապահովագրութեան միացեալ մէկ ձեւն է։ Առավելութիւնը չատ մեծ հրապոյր չընծայեր երիտասարդ եւ քաջառողջ մարդու մը համար, որուն ապրելու բաւական աւելի լուրջ է քան մեռնելու հաւանականութիւնը, եւ բնականաբար նախամեծար պիտի համարի որոշ թուոյ մը մէջ սահմանափակել վճարելիք տարեմուրքերը։ Երկրորդը պայմանագրութենէն եռքը սոլիդ ապրելու պարագային ունեցած արդիւնքին տեսակետով, թէեւ չատ նըպաստաւոր է, բայց ոմանց համար կրնայ սուղ երեւիլ, ասոր համար «15 կամ 20 տարեմուրքերով կեանքի ապահովագրութիւն»կոչուած ժամանակաւոր տարեվճարով ապահովագրութիւնը միչտ նպաստաւոր երեւցած է ապահովագրուող հասարակութեան համար։ Այս հաստատուած յաջողութեան պատճառը դիւրին է հասկնալ, նոյն իսկ Լիբիթապլին կազմակերպութեամբ եւ այն հանճարեղ ջանքերով զոր Լիբիթապլ կ'ընէ դործադրելու համար չահերու բարդման դրութեանը, (accumulation des benifices), որոյ հեղինակն իսկ եւ իսկ ինքն է։ Ահաւասիկ փոխադարձութեան (mutualité) եւ չահերու բարդման դրութեան չնորհիւն է, որ Լիբիթապլը կրնայ վճարել խոշոր չահեր, կրնայ չնորհել իր ապահովագրեալներուն ինչ ինչ առանձնաչնորհումներ, եւ կրնայ անմրցելի ապահովիներով հասատատած պահել իր դիրները։

Բաժնեմասերով կազմուած ապահովագրական ընկերութիւնք (compagnies par actions) եւս ի գործ կը գնեն ժամանակաւոր տարեվճարով ապահովագրութիւնը, բայց «Լիբիթապլ»է չատ տարբեր պայմաններով։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 4 Յունվ.

Ֆրանսական Ռանթ		99 22
Օսմ. Ռէժի	»	285 —
Օսմ Ֆռնս. ակբի Դ.	Ֆր.	22 95
Բուժէյի երկաթուղի	Ֆր.	126 25
Իտալական		94 10
Օսմ. Պանքա		561 -
Սպանիական		66 90
Թրանսվալ		51

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ 3 Յնվ.—Անգլ. լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Պօէրները, կարեւոր օգնութիւններ ընդունելէ ետք, գիշերուց ետ առեր են այն դիրքերը, զորս Յունվ. 1ին, Չոր. Ֆրէնչի զօրքերը գրաւած էին, Պօէրները վանելով։

—Նաու-Բորտէ կը հեռագրեն Յունվ. 2 թուով.—Բուռն ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ այսօր Բոլէսպէրկի չրջակայքը։ Լուրերուն վրայ։ Թշնամին մէն մի կէտը պաշտպանից կատաղաբար, բայց պարտաւորեցաւ չաջորդաբար նահանջել։ Անգլ. զօրքերը պահպին ընդարձակ դիրք մը, որ քաղաքին վրայ կ'իչխէ հարաւի եւ արեւելքի կողմէ։

—Լրագիրք Սքէրաղրուսմէ (բանակատեղ Չոր. Կէղէքրի) այսօրուան թուով հեռագիր մը կը հրատարակեն Յունվ.ին Պօէրներն այս առաւօտ յարձակեր են Մոլթենոյի վրայ (Սքէրաղրուսմի եւ Սգօրմպէրկի մէջեւ. վերջին քաղաքը Պօէրներուն ձեռքն է)։ Ճակատամարտը կը չարունակէ։

Բոլէսպէրկի մօտ, Պօէրները փորձեր են ուարլի տալ պաշարարարձ կառախոսմբ մը որ Չոր. Ֆրէնչի զօրքերուն յատկացուած էր։ Բնիկ զօրաց հետ օժանդակ կառախոսմբ մը զրուեր է տեղւոյն վրայ։ Անգլիացիք պարտաւորուեր են նահանջել։ Իրենց կորուստները դեռ ծանօթ չեն։ (Անչուչտ ծանր ըլլալուն համար)։

—Տուկլասէ (Մօտաբր-Բիվըրի արեւմտեան կողմը, 100 քիլոմէթր հեռու քաղաք մ'է, Ուէսթ Կրիքհալանտի մէջ, այն երկրին սահմանագլխուն վրայ զոր Օրանժի պետութիւնն իր երկրին հետ կցուած հրապարակեց) Յունվ. 2 թուով կը հեռագրեն. «Գնդ. Բիլուըը քաղաքը գրաւեց առանց զիմադրութեան։ Խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ բնակիչներուն կողմէ որք հաւատարիմ մնացած էին Անգլիացւոց։

—Այսօր հրատարակուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Անգլ. զօրքերն գաղթական Պօէրներուն վրայ, եւ բաւական բուռն կռուէ մը վերջ Տուկլաս քաղաքը գրաւեր են, 40 Պօէր ալ գերի բռնելով։

—Ինչ ինչ լաւատես տեղեկութեանց հակառակ, կը հաստատուի թէ Լէտիսմիթի մէջ Չոր. Հուայթի կացութիւնը լոլորովին յուսահատական է։

— Պատերազմական պաշտօնատունը դեռ պաշտօնապէս չհաստատեց Բոլէսպէրկի գրաւումը՝ Թրէնչ զօրավարին զօրաց կողմէ։(Լրագրական լուրերու վրայ յենլով, ինչպէս կրնար հաստատել. վերջին Պասլին կարծեցեալ կռնդակին կը նմանէր)

—Կը ծանուցուի թէ անգլ. կառավարութիւնն որոշած է ի զէն կոչել 12 վաշտ քաղաքապահ զօրք (Թլֆ»)։

ԲԱՐԻԶ.—Բարձրագոյն Ատեանը, գանգիակ նստի մը մէջ խորհրդակցելով, 37ի դէմ 137 ձայնով չանցագոր ճանչցաւ զՏէրուէյա, եւ 1ի դէմ 200 ձայնով թեթեւացուցիչ պարագաներ չնորհեց անոր։

ՎԻԵՆՆԱ.—Բոլիտիչէ Քորէսփոնտէնց կը ծանուցանէ թէ Ֆրանց-Եոզէֆ կայսրն իր սիրալիր չնորհաւորութիւններն յայտնելու առիթ է Գերման գեսպան իշխան Էօլէնպուրկին, իշխանական տիտղոս առացած ըլլալուն համար։

ԹԵԼԿՐԱՏ.—Պոլսոյ ներպիական դեսպանատան նախորդ գլխաւորական կցորդ Գնդ. Նաչիչ, որ ցարդ Թուրքեւսերպ սահմանագլխին վրայ Սերպիական Բոմիսէր էր, հանրօգուտ չխոթեթութեանց նախարար անուանուեցաւ փոխանակ Զօր. Աչմանագրոլիչի, որ պատերազմական նախարար եղաւ։

ԱԹԷՆՔ. — Կառավարութիւնն որոշեց 3 սպայ զրկել Ֆրանսա, որք Ֆրանսական բանակին մէջ պիտի կատարելագործեն իրենց գինուորական ուսումնը Ուրիչ սպաներ ալ պիտի զրկուին ի Գերմանիա։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թայմսի Վիեննայի թղթակիցը կը հետագրէ իր թերթին թէ Ռուս կառավարութիւնը կը չարունակէ զօրաց համախմբումը Ա.Փղանստանի սահմանագլխին վրայ։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Կը ծանուցուի թէ Մեքսիկայի կառավարութիւնն եւ Զինաստան առեւտրական ու նաւային պայմանագիր մը կնքած են։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԱՆԴԼԻԱՑԻՔ ՆՈՐԷՆ ՑԱՂԹՈՒԱԾ

ԲԱՐԻԶ, 4 Յունվ. — Թղթերը նորէն գրաւեցին Բոլէսպէրկը, յանկարծ յարձակելով Անգլիացւոց վրայ։ Գրաւեցին նաեւ անգլ. կառախոսմբ մը։

—Ռուս մամուլն ազդուապէս կը բողոքէ Տէլագոայի ծոցին վաճառական դէմ։

—Արդարութեան Բարձր Ատեանն այսօր (երէկ) պիտի ատարտէ իր վճիռը, գատապրութեան գործին վրայ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլ. լրագրաց մէջ հրատարակուած հեռագրեր կը հաստատեն Անգլիացւոց պարտութիւնը Բոլէսպէրկի մէջ։ Պօէրները նախ քաղաքը պարպեր են, եւ Անգլիացւոց կողմէ գրաւուելէն վերջ, յանկարծ յարձակելով ո՛չ միայն քաղաքն ետ առեր այլ եւ մեծ Չարդ տուեր են Անգլիացւոց։

ՍԵՂԱՆԱԻՈՐԱԿԱՆ

ՄԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՑ

ԲԱՑՈՒՄ 23 Դեկ.

Օսմ Ֆռնս. սէռի Գ. ֆ. կ.		24 18½
Բուժէյի երկաթուղի	Ֆր.	123

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Ֆռնս. սէռի Դ.	Օ.Ո.	24 17
Ամէնէն բարձր գին	»	24 25½
Ամէնէն վար գին	»	24 15
Բուժէյի երկաթուղի	Ֆր.	124
Ամէնէն բարձր գին	»	124 50
Ամէնէն վար գին	»	124 23
Թրամուէյ Պարատէմուղի	Օ Ո.	7 10
» Ջուխանա		2 35
» Բաժնեթուղի	Ֆր.	603
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	Օ. Ո.	4 30

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրչ.	87 30
Անգլիական ոսկի	»	110 20
Բոլ Էմբէրիալ	»	90
Ռուբիից	»	51 10
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 01
Մէճիտիք	»	94½
Բուբլի թղթադրամ		8 59
Լոնտոն 3 ամիս		109 30
Բարիզ » »		23 5
Ֆիորին մանուա		10 94

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՍ ՐԷՒՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՊՐԻՒՔՍԷԼ

Դրամագլուխ ֆրանք 2,500,000 — *Դրամատուն ընկերութեան, Գրէտի-Լիօճէ*

Ընկերութիւնը կատարեալ երաշխաւորութեամբ դրժած ակնկալութիւնները կը վճարէ

Ընկերութիւնը կատարեալ երաշխաւորութեամբ դրժած ակնկալութիւնները կը վճարէ

Ընկերութիւնը կատարեալ երաշխաւորութեամբ դրժած ակնկալութիւնները կը վճարէ

Գործակալներ ընդհանուր Թուրքիոյ

Փնտիլ Տնօրէնութեան
Ա. ԿԲՐԻԶԼԵՍԿՈ

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին
Ղալաթիա, Մէրճէյանի փողոց, Ճէտիտ խան

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԿՐԹԱԿ ՕՒՆՃԵՍԿԱՆ

ՏՊԱԳՐԱՆ "ԾԱՂԻԿ,,Ի
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՎԻՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամեն օր եւ ամեն գիշեր միջոցս լոյս բաց է

կը ապէ ամէն լեզուով եւ ամէն տեսակ տառերով տետրակներ, հաշուցոյցներ, նամակագլուխ, պայմանագրեր, հրաւիրագրեր, մուհտդի, հարսանեկան հրատարակութիւններ եւ այլն, շքեղ ու մաքուր տպագրութեամբ

ԳԻՆԵՐԸ ՇԱՏ ՁԱՓԱՒՈՐ ԵՆ — ԳԻՄԵՑԷՔ ԵՒ ԴՈՀԱՆԱՑԻ ՄՆԱՑԻ

ԷՔԹԱՊԼ

„ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ"

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԷՆԷՆ ՄԵԾ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՀԶՕՐ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԴԼՈՒԽ ՄԻԿ ՄԻԼԻՈՆ 339 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐՐ.

1898ին «Էքիթապլ» իր ապահովագրեալներուն բաժնած է աւելի քան 15 ½ միլիոն ֆր. չահաբաժին, [այսինքն նոյն տարուց մէջ Ֆրանսական ՄԻԱՑԵԱԼ 17 ընկերութիւններու բաժնած չահերու համագումարին ԳՐԵՔ ԿՐԿԻՆԸ]

Աչխարհի մէջ գանուող ո՛չ մէկ ընկերութիւն

ԷՔԻԹԱՊԼի չափ զործառնութիւն ունի.

ԷՔԻԹԱՊԼի չափ պահեստի դրամագլուխ ունի.

ԷՔԻԹԱՊԼի չափ չահաբաժին կը վճարէ.

Հետեւաբար

Ոչ մէկ ընկերութիւն

կրնայ աւելի ԱԺԱՆ եւ աւելի ՇԱՀԱՒԻՑ ընծայել կեանքի ապահովագրութիւնն որքան ԷՔԻԹԱՊԼ։

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար

ԳԱԼՓԻՆԿ ԱՕՏՈՒՄԱՏՈՒՐ

Կ. Պոլիս, Պահճէ-Գափու, Ս.Ցաճիպաշի խան թիւ 20, 21 եւ 22

Ընկերութեան դրամատունը

Լոնտոն, ՍՆԳԼԻԱՅ ՊԱՆԿ

Բարիզ, ՔՐԵՏԻ ԼԻՕՆԷ

ՏՐՔ. Ս. ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ՍՄՈՒՐԻԼԵԱՆ-ՍՏԱՄՓՈՒԼՈՑԻ-Ը

396 ՄԵԾ ՓՂՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

Նամենի գարիչրատան վրայի յարկը
(ճիշդ Զըպուրճեանց դիմաց)

Ամենատատիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւալ պիտի եւ բաւժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նոսրը, ճաչակաւոր եւ պիտացիւն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, պէտքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաչխաւորելով։

Թմրեցուցիչ դեղերու եւ ամենատարբերագործեալ ազգանշերու միջոցաւ, առանց ցաւի առաքիանանութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Ց. Դ. վերջ մը տալու համար ծանաչողաց դանգատներուն, հրապարակաւ կ'աղդարարենք թէ ՄԵՆՔ Պոլսոյ կողմը մատաճիալ ԶՈՒՆԻՆԵՐ։

ՄԱԼԿԱՐԱՑԻՆԵՐՈՒՆ

«Մաղիկ»ի գործակալ կարգուած է Մհծ. Վատանեան Էֆ. Մեր բաժանորդները կրնան յանձնել իրենց բաժնեգիրները ոյն Էֆենտիին

AU CROISSANT D'OR

CARL MALIK

Constantinople, 46 Galata, Rue Tunnel

ՈՍԿԻ ՄԱՀԻԿ

Վերսիչեալ վաճառատան մէջ խոտ գիւրամատչելի պայմաններով կը ծախուին չախճապակիայ եւ բիւրեղեայ առարկաներ, լամպարներ, ջահեր, արծաթազօծ ափսէներ, սկահակներ, ընծոյ տեսակ սպասներ, պուտակներ, եւ այլն։

Գիմելիք ու դոն պիտի ունաք

ՔԱՐԼ ՄԱԼԻՔ

Կ. Պոլիս, 46, Ղալաթիա, Թիւնէլ փողոց

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԷՈՒԳԷՆԻՈ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄ. ՊԱՆԵՒՑԻ ԿԱՐԳԻՐ, ՅԱԿՈՐԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն գրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժէթուղթ, եւ այս արժէթուղթերու գնումը կը կատարուի իրենց գնին հաստատութեամբ ամսական 20 ղրչ. մինչեւ 100 ղրչ. արդեամբ մը վճարմամբ։ Գրամատունը ամէն առած քաչուած վճռականութեանց թիւերը նայելու եւ չահուած պարգեւները դանձելու համար՝ ամէն կերպ գիւրութիւն ցոյց կու տայ։

Սառեւ նչանակալ արժէթուղթերէն գնողները կրկ առաջին վճարումն ընեն, արժէթուղթին իրենց ծախուած ըլլայու մասին մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ սառարգուած եւ գրուխուած։ Ամէն գաս, արժէթուղթին թիւը ցոյց առող տրուի ծանուցագիր մ'ալ կը տրուի, այնպէս որ գնողը նոյն առենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով՝ չահած գումարը ամրողջապէս կրնայ առնուլ, որովհետեւ նոյն իսկ առաջին վճարման թուականէն բուն արժէթուղթը իրեն կը պատկանի։

Ամէնքէ է յայտնի թէ ամէնէն ապքանան անգամ այս գիւրութեանց չնորհիւ, կրնայ արժէթուղթի տէր ըլլալ, եւ յայտնի է որ ամսական 20 ղրչ. վճարումն ունծ գոհացութիւն մը չըլլալով եւ ամէն գատակարգի անձերու գիւրամատչելի ըլլալով հանդերձ՝ ամէն հատանականութիւն ունի որ մը չտեսնու, եթէ երբեք չչահի ալ, իր վճարումներուն չնորհիւ յատուկէսային արժէթուղթի տէր պիտի ըլլայ որ իրեն համար չտես ապրիւր մ'է։

ԾԱՒՈՒ ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ ԱՐԺԷԹՈՒՂԹԵՐ	Տարեկան վիճակահանութիւն	Տարեկան վիճակագրական գումար	Տարեկան առանձին տոկոս	Արժէդրամ. գնման համար. ամսկճախելի գումար.
Յոյն. ազգ. դրամ. արժէդր. % 4 տոկ.	3 անգամ	300,000	16 Ֆր.	100 դրչ.
Գաղիոյ կալուած. » % 3 »	6 »	1,060,000	15 »	100 »
Եգիպտոսի » » % 3 »	12 »	1,500,000	7½ »	50 »
Բոռնլի Երկաթդ. » անուսկոս	6 »	3,660,000	—	20 »

ԱՏԱՆԱՑԻՆԵՐՈՒՆ

Առանձին «Մաղիկ»ի գործակալ ընտրած ենք Պարոն Թէրճիան Էֆ. Ց. Զաքմաքճեան որու պէտք է պիտի բաժանորդ գրուիլ ուզղ Պատ. Ազդարարները

ՄԱՐԱՇՃԻՆԵՐՈՒՆ

Թէրճիա գործակալ կարգուած է ազգ. Լեյլի Մուհասէպէճի Նիկողոս Էֆ Աստուրեանն

ՄԱՐԶՈՒԱՆՑԻՆԵՐՈՒՆ

Տեղ. «Մաղիկ»ի գործակալն է Գէորգ Էֆ. Կիւլեան

ՁԵՐՄԱՅԻ ԳԱՄԵԼԻԱ.

ՄԱՐՏԻԿ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Պոլիս, Սուլթան Համամ ելեի Ձամի փողոց թիւ. 3

Սոյն վաճառատան մէջ կը գտնուին ձմրան եւ ամէն եղանակի յարմար ամէն տեսակ Բարիզեան կերպասներ, վայելուչ ճաչակով ու գիւրամատչելի գներով։ Դիմեցէք եւ գոհ պիտի մնաք

ԹԻԼՕ ՍԱԼ

ՍԷՒ ԱԴԱՄԱՆԴԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

Դ

ՏԻՏԻԼԻ ԿԱՐԴԱԴԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Իր սիրեղէ մատաձուիները բա՛նի մը վրայ կեդրոնացած էին միայն։

«Ամէն բան պիտի ընեմ, բաւական է որ Գլառան չկորսնցնեմ»

—Գալով աղչկանս, կ'բսէր Պր. Լառանթնուա, ձեռքէս եկածը պիտի ընեմ՝ զայն ձեղի հետ կարգելու համար։ Դուք կը սիրէք զայն . . .

Պայմանադիրին ստորագրելէ ետք, Պր. Լառանթնուա ըսաւ.

—Այսօր մեզի հետ ճաչելու եկէք։

Առտուն, իր հնկանը յանձնարարած էր զեղցիկ ճաչ մը պատրաստել ի պատիւ իր առաջին պաշտօնեային որ ա՛յլ, իր ընտանիքին զրեթէ մէկ մասը կը կազմէր, քանի որ իրեն ընկերակից կ'ըլլար։

Այս պատակարգ ճաչի միջոցին, տիկին Լառանթնուա բոլորովին լուռ կեցաւ։ Վաճառականը չտա կերաւ՝ իր վրդովմունքը ծածկելու համար։ Սարիէն առանց կենալու մինչեւ վերջը չազակրատեց՝ Չանալով Բալլիսթը ծաղրել։ Բայց Բալլիսթ խելացի օրէրն անոր ամէն մէկ հեղնութիւնը կ'ընդունէր։ Այս դրութեան չնորհիւ ճաչէն ետք Սարիէն ա՛լ զպրեցնուց զայն ծաղրելէ եւ զրեթէ յարգանօք իսկ վարուեցաւ հօրը նոր ընկերակցին հետ։

Սարիէն չտա լաւ հասկցած էր թէ այս ընկերակցութիւնը լոկ գաւազդութիւն մըն էր Տիտիէի զէմ։

Զարաճճի աղջիկը կը խորհէր թէ այս կերպով պիտի կրնար անոր բերկնէն բան մը իմալ։ Ոչինչ կրնայ հաւատարիլ այն սիրահար աղջկան արամաբանութեան, որ կ'ուզէ իր սիրածը պաշտպանել։

Սուրճերնին խմելէ ետք, Տիտիէ զազատնաբար ըսաւ Պր. Լառանթնուայի.

—Անմիջապէս տիկին սը Գրէսանվիլը տեսնելու պէտք ունիմ։ Տանիէլի մասին պիտի խորհրդակցինք։

Տանիէլի անունը միայն բաւական էր Պր. Լառանթնուան զողացնելու։

Վաճառականը Բալլիսթի հնազանդեալ վաճառատուն գնաց, մինչ իր նոր պաշտօնակիցը կուռք մը դատիելով Պուլվար Բէրէն կ'երթար։

Մանկամարդ կինը քիչ մը ժպտեցաւ՝ անհամբեր իրեն կ'սպասէր։

—Ամէն բան կարգադրուած, լմնցած է, ըսաւ Բալլիսթ՝ անհետակէն դէպ մանկլոլ։

—Կը տեսնէք որ խոստումներս կատարեցի։

—Ինչպէս որ եւս։

Ահա՛ այն ազատանդը զոր զտայ Սէնթ-Սարէսի կապելային մէջ։

Գլառա կատարեալ ազատանդը Բալլիսթի ձեռքէն յափշտակեց։

Բիչ ետքը Բալլիսթ կը մեկնէր Գլառայի առնէն, մինչ անկիա կը մրմնջէր զուարթօրէն.

—Ինչ պիտի ըսէ արդեօք Տիտիէ այս ամենուն։

Պր. Լառանթնուա Տիտիէի հետ կը տեսակցէր, երբոր Բալլիսթ պրսանենկին զուսը զարկաւ։ Լառանթնուա զայն Տիտիէի ներկայացուց.

—Կը ներկայացնեմ ձեղի նոր ընկերակից։

—Շնորհաւորութիւններ։

—Պարո՛ն, պատասխանեց Բալլիսթ, Պր. Լառանթնուայի բարեկամն էի, կ'ուզեմ ձեռքերնին ալ ըլլալ . . . եմէ ընդունիք։

—Բոլո՛ր սրտանց։

Անկիա ըսած ատեն Տիտիէ Բալլիսթի ձեռուքները կը սեղմէր։ Կ'զդար թէ ան թէ՛ իր բարեկամն էր եւ թէ՛ իր վարպետը։

—Մէկ կողմ ձգենք պարտաղ խօսքերը, ըսաւ Պր. սը Պուվիլէօ, եւ մեր կենսականութիւնը ձեռք առնենք։ Երէկ իրիկուն Պր. սը Շանթմոլէոը տեսայ։

—Մաքէս կ'անցնէր թէ Շընէյ պիտի դար։

—Զայն չսիզմսիլու միակ միջոցը, չարունակեց Տիտիէ, ապահովաբար իր ատենութիւնը Մատամալի խնդրին կատնել է։

—Այո՛։

—Արդէն Տանիէլ ակսեր է իր բարեկամին անմեղութեան ապացոյցները վերատեսլու աշխատիլ։

—Ի՞նչքը ըսաւ։

—Այո՛։ Գալով Մատամալի պատերազմած ատեղին . . .

—Գիտէ՞ք զայն։

—Ամիսս չատ զիւրին է։ Երբոր անզամ մը այդ թշուառականը Արզարութեան յանձնենք, անանուն նամակով մը՝ Սէնթ-Սարէսի մէջ բոլոր անցած զարձածները Պր. սը Պուվիէօի կ'իմացնենք։ Եւ մեր պիտելի Տանիէլը ոճրագործի մը փախուստին մեղսակից եղած ըլլալուն համար, քանի մը տարուան բանտարկութեան կը պատատարուի։

—Ուրիմն, ըսաւ Պր. Լառանթնուա, ինչո՞ւ կը կենանք։ Ինչերն անմիջապէս Պր. սը Պուվիէօի իմացնենք։

Տիտիէ հեղնող ժպիտով մը ուսերը ցնցեց։

—Պարո՛ն Լառանթնուա, ձգեցէք որ մենք զործերնիս կարգադրենք։ Դուք միայն մեզի օգնեցէք։

Քանի մը վայրկեան ետքը Տիտիէ՝ տիկին Լառանթնուայի կը ներկայանար։

Տանիէլի մայրն ու Սարիէն հիւրասիրէն էին։ Տիտիէ զանազան յարդանքով բարեւեցաւ ետք, ըսաւ.

—Տիկի՛ն, ձեղի մեծ ծառայութիւն մը մատուցանելու համար այսօր հոս եկայ . . .

—Ինծի՞։

—Կամ աւելի եւս անո՛ր զոր ձեր հոգւոյն չափ կը սիրէք։

—Տանիէլի՞, զոչեցին միաբերան երիտասարդները։

—Այո՛։ Եւ վտանգը չատ մեծ է։

—Ինչ վտանգ, պարո՛ն։

—Կ'ուզէի Պր. սը Շանթմոլէոը տեսնել։ Հասցէն պիտի՞ք . .

—Չէ՛, ըսաւ յանկարծ Սարիէն լուռն չկրնալ մը։

—Լա՛ւ։ Ռատիկանութիւնը այնպէս կը կարծէ կոր թէ Տանիէլ է այն երիտասարդ անծանօթը որ Մատամալի փախուստին օգնած է եւ որուն վրայ կը խօսին տակաղէ թերթերը։

(Շարունակելի)